

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:.....
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ.....

ΘΕΜΑ Α

A1. Δίνεται η συνάρτηση $F(x) = f(x) + g(x)$. Αν οι συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες, να αποδείξετε ότι: $F'(x) = f'(x) + g'(x)$. **Μονάδες 15**

A2. Να γράψετε στην κόλλα σας τις παραγώγους των παρακάτω συναρτήσεων:

$$f_1(x) = x^3 + \eta\mu x, \quad \text{όπου } x \text{ πραγματικός}$$

$$f_2(x) = \ln x + \sqrt{3}, \quad \text{όπου } x > 0$$

$$f_3(x) = x \cdot e^x, \quad \text{όπου } x \text{ πραγματικός}$$

$$f_4(x) = x + \ln 2 \quad \text{όπου } x \text{ πραγματικός.}$$

Μονάδες 12

A3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στην κόλλα σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α. Αν μια συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη σε ένα διάστημα Δ και ισχύει $f'(x) > 0$ για κάθε εσωτερικό σημείο του Δ , τότε η f είναι γνησίως αύξουσα στο Δ . **Μονάδες 3**

β. Ισχύει
$$\left(\frac{f(x)}{g(x)} \right)' = \frac{f'(x) \cdot g(x) + f(x) \cdot g'(x)}{(g(x))^2}$$

όπου f, g παραγωγίσιμες συναρτήσεις.

Μονάδες 3

γ. Μια συνάρτηση f με πεδίο ορισμού το A , λέμε ότι παρουσιάζει τοπικό μέγιστο στο $x_1 \in A$, όταν $f(x) \leq f(x_1)$ για κάθε x σε μια περιοχή του x_1 . **Μονάδες 3**

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{2x}{x+1}$.

α. Να βρείτε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης f . **Μονάδες 8**

β. Να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x \rightarrow 3} f(x)$. **Μονάδες 8**

γ. Να βρεθεί η πρώτη παράγωγος της f . **Μονάδες 7**

δ. Να βρεθούν οι εφαπτόμενες της καμπύλης της συνάρτησης f που είναι παράλληλες στην ευθεία $y = 2x + 5$. **Μονάδες 10**

ΘΕΜΑ Γ

Θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = \alpha + \beta\sqrt{x}$, για κάθε $x > 0$ με $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$.

1) Να βρείτε τις τιμές $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$, ώστε να ισχύουν οι σχέσεις $f(4) = 5$ και $f'(9) = \frac{1}{3}$ **Μονάδες 7**

2) Για $\alpha = 1$ και $\beta = 2$, να βρείτε:

α) το όριο $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{f(x) - 3}$ **Μονάδες 12**

β) Το σημείο της γραφικής παράστασης της συνάρτησης f που απέχει την ελάχιστη απόσταση από το σημείο $A(3, 1)$. **Μονάδες 12**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:.....
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ.....

ΘΕΜΑ Α

A1. Να αποδείξετε ότι η παράγωγος της σταθερής συνάρτησης $f(x) = c$ είναι ίση με 0. **Μονάδες 15**

A2. Να βρείτε τις παραγώγους των συναρτήσεων:

1. $f_1(x) = x + 1$

2. $f_2(x) = \frac{x}{x+2}$, όπου x πραγματικός με $x \neq -2$

3. $f_3(x) = 2 + \ln x$, όπου $x > 0$

4. $f_4(x) = \sqrt{x^2 + 3}$ όπου x πραγματικός. **Μονάδες 12**

A3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στην κόλλα σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α) Αν οι συναρτήσεις f, g έχουν κοινό πεδίο ορισμού το A , τότε η συνάρτηση $\frac{f}{g}$ έχει πάντα

πεδίο ορισμού το A

Μονάδες 3

β) Ισχύει $\lim_{x \rightarrow x_0} (\sin x) = \sin x_0$

Μονάδες 3

γ) Αν $x > 0$, τότε $(\ln x)' = \frac{1}{x}$

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{x^2 + 3x - 10}{x - 2}$

α) Να βρείτε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης $f(x)$. **Μονάδες 8**

β) Να βρείτε τα: $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ **Μονάδες 15**

γ) Να δείξετε ότι η συνάρτηση $f(x)$ είναι γνησίως αύξουσα στο $(2, +\infty)$. **Μονάδες 10**

ΘΕΜΑ Γ

Η θέση ενός υλικού σημείου το οποίο εκτελεί ευθύγραμμη κίνηση δίνεται από τον τύπο $x(t) = t^3 + \kappa t^2 + \lambda t$, όπου $t \in [0, 10]$ κ, $\lambda \in \mathbb{R}$, το t μετριέται σε sec και το x σε m.

1) Αν τη χρονική στιγμή $t = 1$ sec η ταχύτητα είναι $u(1) = 9$ m/s και η επιτάχυνση $a(1) = -12$ m/s², να βρείτε τις τιμές των πραγματικών αριθμών κ, λ. **Μονάδες 8**

Για κ = -9 και λ = 24, να βρείτε:

2) Πότε το σώμα είναι ακίνητο; **Μονάδες 3**

3) Τα χρονικά διαστήματα στα οποία το σώμα κινείται προς τη θετική ή την αρνητική κατεύθυνση. **Μονάδες 8**

4) Ποιο είναι το ολικό διάστημα το οποίο διήγυσε το σημείο στα πρώτα 10 δευτερόλεπτα της κίνησής του; **Μονάδες 6**

5) Ποια είναι η μετατόπισή του από την αρχική του θέση; **Μονάδες 6**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:.....
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ.....

ΘΕΜΑ Α

A1. Να αποδείξετε ότι η παράγωγος της συνάρτησης $f(x) = x^2$ είναι $f'(x) = 2x$. **Μονάδες 15**

A2. Να γράψετε στην κόλλα σας τις παραγώγους των παρακάτω συναρτήσεων:

$f_1(x) = e^x$ όπου x πραγματικός.

$f_2(x) = \frac{\eta\mu x}{x}$ όπου $x \neq 0$.

$f_3(x) = (x - 1)^2$ όπου x πραγματικός.

$f_4(x) = \text{συν}(2x+3)$ **Μονάδες 12**

A3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στην κόλλα σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α) Αν οι συναρτήσεις f, g έχουν στο x_0 όρια πραγματικών αριθμούς, τότε

$\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) \cdot g(x)) = \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) \cdot \lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ **Μονάδες 3**

β) Για κάθε $x > 0$ ισχύει $(\sqrt{x})' = \frac{1}{\sqrt{x}}$ **Μονάδες 3**

γ) Η ταχύτητα ενός κινητού που κινείται ευθύγραμμα και η θέση του στον άξονα κίνησής του εκφράζεται από τη συνάρτηση $x = f(t)$, τη χρονική στιγμή t_0 είναι $v(t_0) = f'(t_0)$ **Μονάδες 3**

ΘΕΜΑ Β

Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = x^2 - 5x + 6$ και $g(x) = x - 3$, όπου $x \in \mathbb{R}$.

α) Να βρείτε τα $\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow 2} g(x)$. **Μονάδες 12**

β) Να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{f(x)}{g(x)}$. **Μονάδες 8**

γ) Αν $f'(x)$ και $g'(x)$ είναι οι παράγωγοι των συναρτήσεων $f(x)$ και $g(x)$ αντίστοιχα, να υπολογίσετε την τιμή της παράστασης: $K = 3f'(200) + 819g'(-1)$ **Μονάδες 12**

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται οι συναρτήσεις $f(x) = 4x^3 - 4x^2 + 3x - 3$ και $g(x) = \begin{cases} \frac{f(x)}{x-1}, & \text{αν } x \neq 1 \\ a + 6, & \text{αν } x = 1 \end{cases}$

1) Να βρείτε το σημείο τομής της γραφικής παράστασης της f με τον άξονα $y'y$ και την εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της f στο σημείο αυτό. **Μονάδες 8**

2) Να βρείτε το $a \in \mathbb{R}$, ώστε η g να είναι συνεχής στο $x_0 = 1$. **Μονάδες 8**

Για $a = 1$, :

3) να αποδείξετε ότι η g είναι παραγωγίσιμη στο $x = 1$ και να βρείτε το ρυθμό μεταβολής της g στο $x_0 = 1$. **Μονάδες 7**

4) Βρείτε την εξίσωση εφαπτομένης της g που είναι κάθετη στην ευθεία $y = -\frac{1}{8}x + 2$.

Μονάδες 9

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:.....
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ.....

A1. Να αποδείξετε ότι η παράγωγος της ταυτοτικής συνάρτησης $f(x)=x$ είναι $f'(x)=1$. **Μονάδες 15**

A2. Να γράψετε στην κόλλα σας τις παραγώγους των παρακάτω συναρτήσεων:

$f_1(x) = x \cdot e^x$ όπου x πραγματικός.

$f_2(x) = \frac{1}{x}$ όπου $x \neq 0$.

$f_3(x) = \eta\mu 3x + \sigma\upsilon\nu x$ όπου x πραγματικός.

$f_4(x) = 2\sqrt{x} + \ln 2$, $x > 0$

Μονάδες 12

A3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στην κόλλα σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α) Μία συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη σε ένα σημείο x_0 του πεδίου ορισμού της, αν υπάρχει το

$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x_0 + h) - f(x_0)}{h}$, $h \in \mathbb{R}$, $h \neq 0$ και το όριο αυτό είναι πραγματικός αριθμός

β) Μια συνάρτηση f λέγεται γνησίως φθίνουσα σε ένα διάστημα Δ του πεδίου ορισμού της, όταν για οποιαδήποτε σημεία $x_1, x_2 \in \Delta$ με $x_1 < x_2$ ισχύει $f(x_1) < f(x_2)$

γ) Η έννοια της συνέχειας μιας συνάρτησης αναφέρεται μόνο σε σημεία του πεδίου ορισμού της.

Μονάδες 3x3 =9

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = 2x^3 - 9x^2 + 2004$.

α. Να βρείτε την πρώτη παράγωγο f' της συνάρτησης f .

Μονάδες 12

β. Να λύσετε την εξίσωση $f'(x) = 0$ και δείξετε ότι η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα στα διαστήματα $(-\infty, 0)$ και $(3, +\infty)$ ενώ είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $(0, 3)$

Μονάδες 12

γ. Να βρείτε τα τοπικά ακρότατα της συνάρτησης f

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Γ

Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = x^3 - x$ και $g(x) = \begin{cases} \frac{f(x)}{x-1}, & \text{αν } x \neq 1 \\ a - 1, & \text{αν } x = 1 \end{cases}$

1) Να βρείτε τα σημεία τομής της γραφικής παράστασης της f με τον άξονα x' και την εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της f στο σημείο με τεμημένη $x = 1$.

Μονάδες 8

2) Υπολογίστε το όριο $\lim_{x \rightarrow 1} g(x)$ και βρείτε την τιμή του a αποδείξτε ότι η g είναι συνεχής

Για $a = 3$,

Μονάδες 8

3) Να βρείτε την κλίση της εφαπτομένης της g στο σημείο $(1, g(1))$

Μονάδες 7

4) Βρείτε την εξίσωση εφαπτομένης της g που είναι παράλληλη στην ευθεία $y = 3x + 5$

Μονάδες 9

Συνοπτικές λύσεις

1^η ομάδα

ΘΕΜΑ Α

A1. Απόδειξη σελ.31

$$\mathbf{A2.} f_1'(x) = 3x^2 + \text{συν}x,$$

$$f_2'(x) = 1/x$$

$$f_3'(x) = e^x + x \cdot e^x,$$

$$f_4'(x) = 1$$

A3. α. σωστό, β. λάθος, γ. σωστό

ΘΕΜΑ Β

α) $x+1 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq -1$ άρα $Df = (-\infty, -1) \cup (-1, +\infty)$

$$\mathbf{\beta)} \lim_{x \rightarrow 3} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{2x}{x+1} = \frac{6}{4} = \frac{3}{2}$$

γ) η συνάρτηση $f(x) = \frac{2x}{x+1}$ είναι παραγωγίσιμη με παράγωγο $f'(x) = \left(\frac{2x}{x+1}\right)' =$

$$\frac{(2x)'(x+1) - 2x(x+1)'}{(x+1)^2} =$$

$$= \frac{2}{(x+1)^2}, \text{ όπου } x \in Df$$

δ) Αν $A(x_0, f(x_0))$ το σημείο επαφής τότε: $f'(x_0) = 2 \Leftrightarrow \frac{2}{(x_0+1)^2} = 2$

$$\Leftrightarrow (x_0+1)^2 = 1 \Leftrightarrow x_0 = -2 \text{ ή } x_0 = 0$$

Άρα τα σημεία επαφής είναι $A(0, f(0))$ δηλαδή $A(0, 0)$ ή $A(-2, f(-2))$ δηλαδή $A(-2, 4)$ με αντίστοιχες εφαπτόμενες $y = 2x$ και $y = 2x + 8$

ΘΕΜΑ Γ

1) $f(x) = \alpha + \beta\sqrt{x}, \dots f'(x) = \beta \frac{1}{2\sqrt{x}}$. Από σχέσεις $f(4)=5$ και $f'(9)=\frac{1}{3}$ μετά από

αντικατάσταση προκύπτουν $\alpha = 1$ και $\beta = 2$.

$$2) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2-1}{f(x)-3} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2-1}{2\sqrt{x+1}-3} = \text{συζυγή} \dots = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x+1)(\sqrt{x}+1)}{2} = 2$$

3) Έστω $M(x, f(x))$ σημείο της γραφ. Παράστασης της f . Η απόσταση του M από το $A(3,1)$ είναι

$$(AM) = \dots = \sqrt{x^2 - 2x + 9}$$

Αρκεί να αναζητήσουμε το ελάχιστο της ποσότητας $d(x) = x^2 - 2x + 9 \dots$

Μετά από τον πίνακα μεταβολών προκύπτει ότι η d έχει ολικό ελάχιστο για $x = 1$, οπότε προκύπτει το σημείο $M(1, 3)$.

Συνοπτικές λύσεις

2^η ομάδα

ΘΕΜΑ Α

A1. Απόδειξη σελ.28

$$A2. f_1'(x) = 1,$$

$$f_2'(x) = \frac{2}{(x+2)^2}$$

$$f_3'(x) = 1/x,$$

$$f_4'(x) = \frac{x}{\sqrt{x^2+3}}$$

A3. α. λάθος, β. σωστό, γ. σωστό

ΘΕΜΑ Β

α) $x+2 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq -2$ άρα $Df = (-\infty, -2) \cup (-2, +\infty)$

$$\beta) \lim_{x \rightarrow 3} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 + 3x - 10}{x - 2} = 6$$

$$\lim_{x \rightarrow 2} f(x) = \dots \text{παραγοντοποίηση αριθμητή} \dots = \lim_{x \rightarrow 2} (x + 5) = 7$$

γ) προφανές από πίνακα μονοτονίας.

ΘΕΜΑ Γ

$$1) u(t) = x'(t) = (t^3 + kt^2 + \lambda t)' = 3t^2 + 2kt + \lambda \quad \text{και} \quad a(t) = x''(t) = 6t + 2k$$

Από τις δεδομένες συνθήκες προκύπτει $k = -4$ και $\lambda = 29$

$$2) u(t) = 0 \dots t = 2s \quad \text{ή} \quad t = 4s$$

3) κινείται προς τα δεξιά για $t \in [0, 2) \cup (4, 10]$ και προς τα αριστερά για $t \in (2, 4)$

$$4) S_{0\lambda} = 20 + 4 + 324 = 348 \text{ m}$$

5) η τελική μετατόπιση είναι $x(10) = 340 \text{ m}$

Συνοπτικές λύσεις

3^η ομάδα

ΘΕΜΑ Α

A1. Απόδειξη σελ.28-29

$$A2. f_1'(x) = e^x,$$

$$f_2'(x) = \frac{x\sigma\nu\nu x - \eta\mu x}{x^2}$$

$$f_3'(x) = 2(x-1),$$

$$f_4'(x) = -2\eta\mu(2x+3)$$

A3. α. σωστό, β. λάθος, γ. σωστό

ΘΕΜΑ Β

$$\alpha) \lim_{x \rightarrow 2} f(x) = 0, \lim_{x \rightarrow 2} g(x) = 0$$

$$\beta) \lim_{x \rightarrow 3} \frac{f(x)}{g(x)} = (0/0) = \text{παραγοντοποίηση} \dots = 1$$

$$\gamma) f'(x) = 2x - 5 \text{ και } g'(x) = 1 \text{ και προκύπτει } K = 3f'(200) + 819g'(-1) = 1869$$

ΘΕΜΑ Γ

1) Αφού $f(0) = -3$, το σημείο τομής της γραφικής παράστασης της f με τον άξονα $y'y$ θα είναι το $(0, -3)$

2) $f'(0) = 3$. Η εξίσωση εφαπτομένης στο σημείο αυτό θα είναι $y - f(0) = f'(0)(x - 0)$ δηλαδή $y = 3x - 3$

3) Η $g(x)$ μετά από αντικαταστάσεις και πράξεις γίνεται: $g(x) = \begin{cases} 4x^2 + 3, & \text{αν } x \neq 1 \\ a + 6, & \text{αν } x = 1 \end{cases}$ για να είναι

συνεχής η g στο $x = 1$ πρέπει και αρκεί $\lim_{x \rightarrow 1} g(x) = g(1)$

Τελικά $a = 1$

4) ο τύπος της g γίνεται $g(x) = \begin{cases} 4x^2 + 3, & \text{αν } x \neq 1 \\ 7, & \text{αν } x = 1 \end{cases}$

Θα βρούμε το $g'(1)$ από ορισμό παραγώγου. προκύπτει τελικά $g'(1) = 8$ που είναι και ο ρυθμός μεταβολής της g για $x = 1$.

5) Αν $(x_0, g(x_0))$ το σημείο επαφής .... $g'(x_0) = 8$ δηλαδή $8x_0 = 8$, άρα $x_0 = 1$.

Η εξίσωση εφαπτομένης στο σημείο $(1, 7)$ θα είναι $y - g(1) = g'(1)(x - 1)$ δηλαδή $y = 8x - 1$

Συνοπτικές λύσεις

4^η ομάδα

ΘΕΜΑ Α

A1. Απόδειξη σελ.28

$$\mathbf{A2.} f_1'(x) = e^x + xe^x,$$

$$f_2'(x) = \frac{-1}{x^2}$$

$$f_3'(x) = 3\sigma\upsilon\nu x - \eta\mu x,$$

$$f_4'(x) = \frac{1}{\sqrt{x}}$$

A3. α. σωστό, β. λάθος, γ. σωστό

ΘΕΜΑ Β

α) $f'(x) = 6x^2 - 18x$

β) $f'(x) = 0 \dots x = 0$ ή $x = 3$ πίνακα μεταβολών κ.τ.λ.

γ) $f(0) = 2004$ τοπικό μέγιστο, $f(3) = \dots$ τοπικό ελάχιστο

ΘΕΜΑ Γ

1) Αφού $f(x) = 0 \dots x = 0$ ή $x = 1$ ή $x = -1$. τα σημεία τομής της γραφικής παράστασης της f με τον άξονα x' θα είναι τα $(0,0)$, $(-1,0)$ και $(1,0)$.

Είναι $f'(x) = 3x^2 - 1$. Η εξίσωση εφαπτομένης στο σημείο αυτό θα είναι $y - f(1) = f'(1)(x - 1)$ δηλαδή

$$y - 0 = 2(x - 1) \dots y = 2x - 2$$

3) $\lim_{x \rightarrow 1} g(x) = 2$. Η $g(x)$ μετά από αντικαταστάσεις και πράξεις γίνεται: $g(x) =$

$$\begin{cases} x^2 + x, & \text{αν } x \neq 1 \\ a - 1, & \text{αν } x = 1 \end{cases} \text{για να είναι συνεχής η } g \text{ στο } x = 1 \text{ πρέπει και αρκεί } \lim_{x \rightarrow 1} g(x) = g(1)$$

Τελικά $a = 3$

4) ο τύπος της g γίνεται $g(x) = \begin{cases} x^2 + x, & \text{αν } x \neq 1 \\ 2, & \text{αν } x = 1 \end{cases}$

Θα βρούμε το $g'(1)$ από ορισμό παραγώγου. προκύπτει τελικά $g'(1) = 3$ που είναι και η κλίση της εφαπτομένης της γραφικής παράστασης της g στο σημείο $(1, g(1))$.

5) Αν $(x_0, g(x_0))$ το σημείο επαφής $\dots g'(x_0) = 3$ δηλαδή $2x_0 + 1 = 3$, άρα $x_0 = 2$.

Η εξίσωση εφαπτομένης στο σημείο $(2, 6)$ θα είναι $y - g(2) = g'(2)(x - 2)$ δηλαδή $y = 3x - 1$

ΘΕΜΑ Α

A1. Δίνεται η συνάρτηση $F(x) = f(x) + g(x)$. Αν οι συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες, να αποδείξετε ότι: $F'(x) = f'(x) + g'(x)$. **Μονάδες 15**

A2. Να γράψετε στην κόλλα σας τις παραγώγους των παρακάτω συναρτήσεων:

$$\begin{aligned} f_1(x) &= x^3 + \eta\mu x, & \text{όπου } x \text{ πραγματικός} \\ f_2(x) &= \ln x + \sqrt{3}, & \text{όπου } x > 0 \\ f_3(x) &= x \cdot e^x, & \text{όπου } x \text{ πραγματικός} \\ f_4(x) &= x + \ln 2 & \text{όπου } x \text{ πραγματικός.} \end{aligned}$$

Μονάδες 12

A3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στην κόλλα σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α. Αν μια συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη σε ένα διάστημα Δ και ισχύει $f'(x) < 0$ για κάθε εσωτερικό σημείο του Δ , τότε η f είναι γνησίως αύξουσα στο Δ . **Μονάδες 3**

β. Ισχύει $\left(\frac{f(x)}{g(x)}\right)' = \frac{f'(x) \cdot g(x) - f(x) \cdot g'(x)}{(g(x))^2}$

όπου f, g παραγωγίσιμες συναρτήσεις.

Μονάδες 3

γ. Μια συνάρτηση f με πεδίο ορισμού το A , λέμε ότι παρουσιάζει τοπικό μέγιστο στο $x_1 \in A$, όταν $f(x) \leq f(x_1)$ για κάθε x σε μια περιοχή του x_1 . **Μονάδες 3**

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^3 - 6x^2 + ax - 7$, όπου a πραγματικός αριθμός, για την οποία ισχύει $2f''(x) + f'(x) + 15 = 3x^2, x \in \mathbb{R}$

α. Να δείξετε ότι $a = 9$ **Μονάδες 12**

β. Να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x)}{x^2 - 1}$ **Μονάδες 9**

γ. Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της γραφικής παράστασης της f , η οποία είναι παράλληλη στην ευθεία $y = -3x$ **Μονάδες 11**

ΘΕΜΑ Γ

Υποθέτουμε ότι οι θερμοκρασίες (σε $^{\circ}\text{C}$) σε μια περιοχή κατά τη διάρκεια ενός 24ώρου προσεγγίζονται από τις τιμές της συνάρτησης $\theta(t) = t - 4\sqrt{t} + a$, όπου $a \in \mathbb{R}$ και $t \in (0, 24]$ ο χρόνος σε ώρες.

B1. Να αποδείξετε ότι για $t \in (0, 4]$ η θερμοκρασία μειώνεται και για $t \in (4, 24]$ η θερμοκρασία αυξάνεται. **Μονάδες 7**

B2. Να υπολογίσετε την τιμή του a , αν γνωρίζετε ότι η ελάχιστη θερμοκρασία της περιοχής εντός του 24ώρου είναι -1°C **Μονάδες 9**

B3. Για $a=3$ να βρείτε τις ώρες που η θερμοκρασία της περιοχής είναι 0°C . **Μονάδες 7**

B4. Να υπολογίσετε το $\lim_{t \rightarrow 4} \frac{\theta'(t)}{t^2 - 16}$ **Μονάδες 9**

Συνοπτικές λύσεις

5^η ομάδα

ΘΕΜΑ Α

A1. Απόδειξη σελ.31

A2. $f_1'(x) = 3x^2 + \text{συν}x,$

$f_2'(x) = 1/x$

$f_3'(x) = e^x + x \cdot e^x,$

$f_4'(x) = 1$

A3. α. λάθος, β. λάθος, γ. σωστό

ΘΕΜΑ Β

α. $f(x) = x^3 - 6x^2 + \alpha x - 7$

$f'(x) = (x^3 - 6x^2 + \alpha x - 7)' = 3x^2 - 12x + \alpha$

$f''(x) = (3x^2 - 12x + \alpha)' = 6x - 12$

$2f''(x) + f'(x) + 15 = 3x^2 \Leftrightarrow 2(6x - 12) + 3x^2 - 12x + \alpha + 15 = 3x^2 \Leftrightarrow$

$12x - 24 + 3x^2 - 12x + \alpha + 15 = 3x^2 \Leftrightarrow \alpha = 9$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x)}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3x^2 - 12x + 9}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3(x^2 - 4x + 3)}{(x-1)(x+1)} =$$

β.

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3(x^2 - 4x + 3)}{(x-1)(x+1)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3(x-1)(x-3)}{(x-1)(x+1)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3(x-3)}{(x+1)} = -3$$

γ. Αν $A(x_0, f(x_0))$ το σημείο επαφής τότε: $f'(x_0) = -3 \Leftrightarrow 3x_0^2 - 12x_0 + 9 = -3$

$\Leftrightarrow 3x_0^2 - 12x_0 + 12 = 0 \Leftrightarrow x_0^2 - 4x_0 + 4 = 0 \Leftrightarrow (x_0 - 2)^2 = 0 \Leftrightarrow x_0 = 2$

Άρα τα σημεία επαφής είναι $A(2, f(2))$ δηλαδή $A(2, -5)$ με αντίστοιχη εφαπτόμενη $y = -3x + 1$

ΘΕΜΑ Γ

B1.: Μελετούμε τη μονοτονία της συνάρτησης $\theta(t)$.

Έχουμε $\theta'(t) = (t - 4\sqrt{t})' = 1 - 4 \cdot \frac{1}{2\sqrt{t}} = \frac{\sqrt{t} - 2}{\sqrt{t}}, t \in (0, 24]$

Επειδή $\theta'(t) < 0 \Leftrightarrow \frac{\sqrt{t} - 2}{\sqrt{t}} < 0 \Leftrightarrow \sqrt{t} - 2 < 0 \Leftrightarrow \sqrt{t} < 2 \Leftrightarrow t < 4$, η συνάρτηση θ είναι γνησίως

φθίνουσα στο διάστημα $(0, 4]$, επομένως η θερμοκρασία μειώνεται σε αυτό το διάστημα.

Επειδή $\theta'(t) > 0 \Leftrightarrow t > 4$, η συνάρτηση θ είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα $(4, 24]$, άρα η θερμοκρασία αυξάνεται σε αυτό το διάστημα.

B2.: Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η συνάρτηση παρουσιάζει ελάχιστο στο $t_0 = 4$, με τιμή $\theta(t_0) = \theta(4) = \alpha - 4$.

Δίνεται ότι η ελάχιστη τιμή είναι -1 , άρα $\alpha - 4 = -1 \Leftrightarrow \alpha = 3$.

B3.: Έχουμε $\theta(t) = 0 \Leftrightarrow t - 4\sqrt{t} + 3 = 0 \Leftrightarrow \sqrt{t}^2 - 4\sqrt{t} + 3 = 0 \Leftrightarrow \sqrt{t} = 1$ ή $\sqrt{t} = 3$.

Άρα η ελάχιστη θερμοκρασία παρουσιάζεται για $t = 1$ και για $t = 9$, δηλαδή τις ώρες 01 και 09.

B4.: Είval $\lim_{t \rightarrow 4} \frac{\theta'(t)}{t^2 - 16} = \lim_{t \rightarrow 4} \frac{\sqrt{t} - 2}{\sqrt{t}(t^2 - 16)} = \lim_{t \rightarrow 4} \frac{t - 4}{\sqrt{t}(t - 4)(t + 4)(\sqrt{t} + 2)} = \lim_{t \rightarrow 4} \frac{1}{\sqrt{t}(t + 4)(\sqrt{t} + 2)} = \frac{1}{64}$